

Výrazně byla i delší křídla a ocas. Měl šedou hlavu, tmavou skvrnu na hrdle, bíle lemovanou a hnědý hřbet. Nápadná byla bílá křídla, lemovaná černými ručními letkami. Byl poměrně plašší a při přiblížení se zvedl a s ním odletěl i strnad. Podle všech znaků jsem jej bezpečně určil na pěnkaváka sněžného (*Montifringilla nivalis*). Je velkou náhodou pozorovat tyto vzácné ptáky v jediný den a zároveň jsem srdečně litoval toho, že se mně nepodařilo ani jednoho chytit.

Seuhrn

Nedaleko Lanškrouna (okres Ústí nad Orlicí) na poli u vesnice Výprachtice byli 28. 2. 1985 pozorováni: strnad severní (*Calcarius lapponicus*) a pěnkavák sněžný (*Montifringilla nivalis*).

Zusammenfassung

Am 28. 2. 1985 wurden unweit von Lanškroun (Kreis Ústí nad Orlicí - Ostböhmen) auf einen Feld des Dorfes Výprachtice eine Spornammer (*Calcarius lapponicus*) und ein Schneefink (*Montifringilla nivalis*) beobachtet.

František Štancl,
561 34 Výprachtice
čp. 226

Výskyt bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na rybníku Újezd u Sezemic v zimě roku 1985 - 1986

Jiří Česák

Poprvé jsem zjistil výskyt bukače velkého na rybníku Újezd (okres Pardubice) na jaře 28. března 1984. Ozýval se typickým hlasem "hý-vumb" a to každý den až do 1. května, kdy jsem ho zaslechl naposled. Bukal jak v noci, tak během dne, nejintenzivněji však brzy zrána. Je proto pravděpodobné, že zde v r. 1984 vyhníždil i když se mně nepodařilo hnízdo nalézt.

V r. 1985 se na tomto rybníku v době hnízdění vůbec neožýval. Objevil se až 1. prosince 1985, při denní teplotě -7°C . Rybník byl vypuštěný, malé vodní plochy byly zamrzlé a zasněžené, jediná možnost obživy pro bukače byla na nezamrzlé přítokové struze. Tato struha není zarostlá a proto bylo možno bukače zjistit i z větší vzdálenosti. Odlétal teprve při přiblížení asi na 20 m. Letěl nízko nad rákosím a po pár metrech zase zapadl. Při mé další návštěvě rybníka 7. prosince 1985 již nezamrzlo. Bukače jsem zjistil uprostřed porostu orobince a rákosu. Vylétl přede mnou ve vzdálenosti necelých 10 m a hned znovu zapadl.

V těchto místech jsem bukače zjistil ještě 15. a 21. prosince. Poslední jeho výskyt jsem zjistil 8. února 1986 za mrazu -15°C , kdy zamrzla i přítoková struha. Bukač stál na okraji rákosu a zdál se být velmi vyhublý. Přiblížil jsem se k němu až na vzdálenost asi 4 m, než pomalu a těžkopádně odlétl. Přesto se zde vyskytoval ještě v následujících dnech.

Poznámka redakce:

Zdá se, že na území východních Čech zimují jednotlivé kusy bukače velkého častěji.

Ze záznamů uvádíme:

v zimě 1944/1945 přezimoval dle sdělení porybného Ešnera 1 ex na rybníku Sopřeč; ze 16. 12. 1945 je jeden ex. ve sbírkách muzea v Pardubicích ulovený na Bohdanečském rybníku; 24. 2. a 1. 3. 1963 pozorován na kanálu v Bohdanči; 16. 1. 1973 na břehu Labe u Kunětic; začátkem února 1976 nalezen uhynulý u rybníku Šmatlán u Chvojence.

Souhrn:

Autor popisuje zimování bukače velkého (*Botaurus stellaris*) na rybníku u Újezda, okr. Hradec Králové. Poprvé zjistil ptáka na lokalitě 1. 12. 1985. Další pozorování: 7. 12. 1985, 15. 12. 1985, 21. 12. 1985 a 8. 2. 1986. Při posledním pozorování klesla teplota vzduchu až na -15°C .

Zusammenfassung:

Der Autor beschreibt das Überwintern einer Grossen Rohrdommel (*Botaurus stellaris*) an einem Teich bei Újezd, Kreis Hradec Králové. Das erste Mal stellte er den Vogel am 1. 12. 1985 an dieser Lokalität fest. Weitere Beobachtungen: 7. 12. 1985, 15. 12. 1985, 21. 12. 1985 und 8. 2. 1986. Bei der letzten Beobachtung sank die Lufttemperatur auf -15°C herab.

Literatura:

Černý, W., 1980: Ptáci

Hanzák J., Hudec, K., 1963: Světem zvířat II./1

Felix, J., Hisek, K., 1976: Ptáci luk, bažin a vod

Musílek, J., 1946: Ptactvo Pardubicka

Obhlídal, F., 1946: Dodatek o nejvýznačnějších ptačích zjevech v r. 1941 - 1946 (Ptactvo Pardubicka 170-175).

Adresa autora:

Jiří Česák,
Ráby 81
533 52 Staré Hradiště

Konipas bílý (*Motacilla alba*) v číslech

František Šereda

Před třemi roky v roce 1983, jsem našel první nocoviště konipasů bílých. Velice mne to zaujalo a proto jsem se na ně zaměřil. Za devět večerních odchytů jsem na tomto nocovišti okroužkoval 164 konipasů bílých, tedy průměrně 18 ks za jednoho odchytu.

Tato skutečnost mi dala podnět k vyhledávání dalších nocovišť. V příštím roce (1984) jsem skutečně našel další tři nocoviště, na nichž jsem provedl 17 odchytů a okroužkoval 255 konipasů bílých, tedy 15 ks na jeden odchyt.

V roce 1985 jsem provedl již 43 odchytů na pěti nocovištích a okroužkoval 544 konipasů bílých; na jeden odchyt připadá 12 ex.

Za tři roky jsem odchytit a okroužkoval 1046 konipasů bílých s těmito výsledky:

zpětná zahraniční hlášení	1 ex = 0,10 %
vlastní kontrolní odchyt	64 ex = 6,10 %

Ovšem ani z tohoto vysokého počtu okroužkovalých ptáků nelze vyvodit žádné závažné závěry, neboť výzkum je třeba provádět dlouhodobě.

Zjistil jsem však, že konipas bílý nocuje v rákosinách či keřích nejen na podzim, ale již od prvního přiletu v březnu. Dokládají to odchty 25. a 27. 3. 1985 - 31 ex. Zaletují na nocoviště i v průběhu hnízdění, ale v menším počtu. 9. 5. 1985 odchyceno 21 ex. (což je výjimka). Nejvíce konipasů přilétá na nocoviště od počátku srpna do konce září. Od června zaletují na nocoviště převážně ptáci tohoroční, starší ptáci (rodiče) jen ojediněle.

Touto krátkou informací chci doložit, jak účelná je specializace kroužkovat některé druhy. Současně vyzývám další členské pobočky ke spolupráci ve skupině pro výzkum konipasovitých.

Souhrn:

Autor okroužkoval v letech 1983 až 1985 na pěti nocovištích 1046 konipasů bílých (*Motacilla alba*). Zjistil, že konipas bílý nocuje v rákosinách či keřích již od přiletu v březnu. Na nocoviště zaletují i v průběhu hnízdění ale v menším počtu. Nejvíce ptáků přilétá na nocoviště od začátku srpna do konce září. Od června zaletují na nocoviště převážně tohoroční ptáci.